

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UKA 2018/pkt.nr.104
18. oktober 2018
Stine Egede

Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi Inatsimmi § 20 imm. 2-p allanngortinnissaa pillugu danskit naalakkersuisuinut attaveqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, taamaasilluni unioqquitsinerit imaluunniit inatsimmi § 99 naapertorlugu unioqquitsinerit ilungersunartut immikkut taasat pisortanit unnerluutiginnittussaataasunit eqqartuussinermut utaqqisitassamut atatillugu unnerluutiginnissutissanngortillugit.

(Inatsisartunut ilaasortaq Steen Lyngé, Demokraatit)

Siullermik oqaatigeqqaassavara inoqammik innarliineq sugaluarterluunniit akuersaannginnatsigu.

Tassani pineqartut nikanarsaaneruppata, ajuallatsitsineruppata, qunusaarineruppata, sioorasaarineruppata, persuttaaneruppata, timikkut tarnikkulluunniit, assigisaannilluunniit inoqammik oqaatigut, allakkatigut allatigulluunniit.

Minnerunngitsumillu kinguaasiuutitigut atonerluinerit, meeraappata, arlaatigulluunniit innarluutiliuppata.

Ajoraluartumik ukiuni kingullerni, pingaartumik inuit attaveqatigiittarfiisigut inoqatinik nakkarsaanerit, ajuallatsitsinerillu takussaagaluttuinnarput. Ullutsinni ajornanngiqigami sumiikkaluaraannilluunniit mobiltelefone atorlugu inuit attaveqatigiittarfiisigut inoqat pillugu eqqarsaatigilluagaanngitsunik allannissaq.

Angajoqqaat annertuumik pisussaaffeqarpugut meeqqatta mikinerinik oqaaqqissaarinninnissamik, inoqammik ataqqinninnerup pingaassusianik, taamaalilluta inersimasunngornerminni “peqqinnartumik” inoqatinut saaffiginnissinnaanermik, “peqqinnartumik” oqaloqatiginnissinnaanermik, “peqqinnartumik” tusarnaarsinnaanermik piginnaaneqartunngorlugit meeqqavut inersimasunngortikkumallugit.

Qangaaniit kulturitsinnut ilaalluarsimagaluartoq, immitsinnut susassarreqatigiinneq ajoraluartumik ullutsinni qimakkiartuinnarparput. Inuiaat peqqissut, toqqissisimasut susassareqatigiissullu pilersissagutsigit, immitsinnut susassareqatigiinnerput nukittorsaqqittariaqarparput.

Immitsinnut ataatsimooqatigiittarnivut imigassartaqanngitsut annertusartariaqarpavut, soorlu timersornikkut, kulturikkullu sammisanik allanik immersorluarluta.

Assersuutissaqqippoq aasaq Amerikap nunavittaaneersut assammik arsarlutik Nuummi unammiaarneranni, kalaallit ataatimoortinneqarmata qanoq nuannertigisoq tamatta misigaarput.

Ajuusaarnartumilli nunatta inuit ikikkaluaqaluta, ilaatigut immitsinnut eriainginngippallaarnerput pissutaalluni aaqqiaginnginnerit, imminut pissusiluffiginerit pisarput qanigisariit, ilisarimasariit suleqatigiilluunniit iluinni. Ajoraluartumilli ilaatigut ima annertusitigisinnaasarput aqunneqarsinnaajunnaartarlutik ilaatigullu qulaani taariikkannik, nikanarsaanernik, ajuallatitsinernik assigisaannillu kinguneqartarlutik.

Norskit pinerluttulerinermi inatsisiminnut ilanngussimavaat, uumissuisumik oqaluttarnernut, oqalugiartarnernulluunniit tunngasunik imalimmik. Tamannalu Naalackersuisooqatigiit siuliini Naalackersuisuutitarisattalu Sara Olsvig-ip tusagassiuutinut nalunaarutigini kuullugu, ersarissumik nassuiaatiginikuuaa.

Tassani soorlu internet aqutigalugu, uumissueqquserpalaartumik siammarterisoqarnissaanut kaammattuinerit, assersuutigalugulu suaassutsimut, oqaatsinut, suminngaanneertermut, upperisarsiornermut, inuunertermut isiginneriaatsimut, atoqatigiittarnermut sammininnermut, suaassutsikkut kinaanertermut, piginnaasat annikinnerulersimanerannut, ukiunut, naalackersuinikkut isummersortarnermut inuiaqatigiinnilu inissisimanertermut tunngasinnaallutik.

Kinaluunniit kikkut tamarmik isersimaffigisinnaasaanni uumissuisumik oqarfigineqarnani peqataasinnaasariaqarpoq.

Uumissuisumik oqaluttarnerit, imaluunniit uumissuilluni oqalugiarnertit, tassaapput inunntut, soorlu.

Uumissuisumik oqaluttarnerit assigiinngitsorpassuusinnaapput aamma naqissusiisinnaapput, nikanarsaasinnaapput, tatisimannissinnaapput, peqqusiileqititsisinnaapput siorasaarinerusinnaallutillu.

Assersuutigalugu tassaasinnaapput saqqummersitatigut oqaaseqaatit, Facebook imaluunniit oqallittarfiit allat aqutigalugit, kiisalu tusagassiuutini oqaasertalersuinerni (kommentarer) saqqummiunneqartut.

Matumani kikkut tamarmik oqarsinnaatitaanerata killilersorniarneqanngilaq - kinaluunniit oqarsinnaasariaqarpoq, tassami tamat oqartussaaqataaneranni isummersorsinnaaneq isumaqataanngissinnaanerlu inissaqartariaqarput. Inuit ilaasa uumissuisumik oqarfigineqarnissartik annilaangassutiginagu inuiaqatigiinni peqataanissartik nangaassutigisariaqanngilaat. Taamaattoqarniarpammi tamanna tamat oqartussaaqataanerannut annertuumik annaasaqaataassammat.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 99 maanna atuunnerata nalilersorluarneqarnissa peqataaffigiumavarput. Ilaatigut qallunaat nunaanni inatsisip assingusup maanna nalilersuiffigineqaqqinneranut atatillugu suleriaaseq paasilluarusunnarpoq. Tassami nalilersorusunnarpoq immikkoortitsisoqassanersoq unnerluutiginninnerup sakkortussusaa nalilersuutigalugu, tamatumalu kingunerisaanik avitsisoqassanersoq sakkukinnerusorisat

eqqartuussivimmi suliarineqassanersut, sakkortunerusorisallu politiinit ingerlaannaq suliarineqassanersut. Kiisalu innersuussutigissavarput ataatiititaliami Norskit periusersaat misissorneqassasoq, tassami ullumikkut misilittagarilikkatsinnut piulersimasunut sakkussatut tulluarsorinarmat.

Pinerluttulerinermi inatsimmik allanngortitsinissamik siunnersuut, Naalackersuisunillu ilalerneqartoq, uaguttaaq taperserparput. Kissaatigaarpullu misissortikkusutavut ilanngullugit, ataatiititaliami susassaqartumi sukumiisumik suliarineqaqqullugu.

Inuit Ataqtigiinniit qilanaarluta suleqataassaagut.

Qujanaq